

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/231/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201577
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114201577.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobcu: K. T. T., nar.: XX.X.XXXX, W. XXX/XX, L., právne zastúpeného JUDr. Jánom Klímekom, advokátom, Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, proti žalovanému: F. T., nar.: XX.XX.XXXX, Y. XX, L., o umožnenie prechodu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 13C/10/2014-136 zo dňa 27.02.2015 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 13C/10/2014-146 zo dňa 19.06.2015 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to spolu s opravným uznesením .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom návrh, že žalovaný je povinný umožniť prechod peši a motorovým vozidlom po parcelách C-KN XXXX/XX, XXXX/XX k parcelám žalobcu C-KN XXXX/XX a XXX v katastrálnom území L. a zdržať sa konania, ktoré by takémuto prechodu bránilo, zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa čl. 13 ods. 1 Ústavy SR, § 127 ods. 2, § 151o, § 134 ods. 1, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení uviedol cit.: „Žalobca je v katastri nehnuteľností evidovaný ako vlastník nehnuteľností v kat. úz. L., parcely C-KN XXX o výmere 175 m² a C-KN XXXX/XX o výmere 38 m², zapísaných na LV č. XXXX. Tieto nehnuteľnosti aj spolu s domom v roku 1992 od mesta odkúpil jeho právny predchodca, otec. V tom čase bola k tejto parcele na zásobovanie mäsiarstva v dome využívaná príjazdová cesta cez parcely C-KN XXXX/XX a XXXX/XX, kat. úz. L., ktoré sú v súčasnosti vo vlastníctve žalovaného. Žalobca, resp. jeho právny predchodca cez tieto nehnuteľnosti chodili, parkovali tam. Nehnuteľnosti im mesto predalo s tým, že prístup na ich pozemky bol od zadnej strany (cez parcely C-KN XXXX/XX a XXXX/XX, kat. úz. L.). Tak im to mali ukázať predávajúci pri odovzdaní nehnuteľností v prírode. Z výsluchu svedkyne Q. T. pritom vyplynulo, že osobitnú dohodu o tom nemali. Jednoducho prechod nebol zakázaný, parkovali tam aj iné vozidlá. Cez tieto parcely bolo možné prechádzať, bolo tam voľné priestranstvo. V minulosti boli na týchto parcelách stavby, ktoré prechod neumožňovali. K domu na parcele C-KN XXX je prístup peši (spredú) z verejného chodníka, a v minulosti, pred rekonštrukciou verejných komunikácií v meste, bol z tejto strany prístup aj autom. Po tom, čo žalovaný v roku 1994 nadobudol parcely C-KN XXXX/XX a XXXX/XX, kat. úz. L. a neskôr ich aj oplotil, na požiadanie žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu mu umožňoval prechod autom cez tieto parcely k domu žalobcu na parcele C-KN XXX tak, že na predchádzajúce požiadanie preparkoval svoje vozidlá a umožnil prechod, a po vybudovaní brány na parcele C-KN XXXX/XX poskytol žalovanému aj kľúče umožňujúce mu vstup na tieto parcely. M. stav tu bol do roku 2013, a odvtedy žalovaný tento prechod žalobcovi cez svoje parcely neumožňuje.

V danom prípade sa žalobca domáha, aby súd žalovanému uložil povinnosť umožniť prechod peši a motorovým vozidlom po parcelách C-KN XXXX/XX, XXXX/XX k parcelám žalobcu C-KN XXXX/XX a XXX v katastrálnom území L. a zdržať sa konania, ktoré by takémuto prechodu bránilo. Vo vzťahu k tomuto

návrhu však žalobca netvrdil a ani nepreukázal žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by tento jeho nárok a tomuto zodpovedajúcu povinnosť žalovaného odôvodňovali. V zmysle ust. 127 ods. 2 OZ vlastníci susediacich pozemkov sú síce povinní umožniť vstup na svoje pozemky, ale len na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere, a len pokiaľ to nevyhnutne vyžaduje údržba a obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb. Nevyhnutnou údržbou sa pritom rozumie iba nevyhnutné opravy a úpravy, a nevyhnutným obhospodovaním iná nevyhnutná hospodárska činnosť, ktorú vlastník musí vykonať, aby nezmaril výsledky hospodárskej činnosti na vlastnom pozemku alebo vo vlastnej stavbe. Žalobca však tieto predpoklady ani len netvrdil. Z petitu návrhu pritom vyplýva, že sa domáha prechodu peši a motorovým vozidlom cez pozemky žalovaného v podstate na neobmedzenú dobu a v neobmedzenej miere, na čo v zmysle tohto ustanovenia nárok nemá.

Žalobca svoj návrh odôvodnil vecným bremenom. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu, najmä pokiaľ ide o jeho rozsah, však žalobca žiadnym spôsobom nevymedzil tak, aby bolo zrejmé, či zaťažuje celú nehnuteľnosť, alebo len jej časť, a aký je jeho presný obsah, t.j. rozsah a obsah práv a povinností vyplývajúcich z vecného bremena, a spôsob jeho výkonu. Vecné bremeno musí byť vymedzené tak, aby nevznikali pochybnosti, čo tvorí jeho obsah, t.j. aké práva a povinnosti z neho pre účastníkov vyplývajú. Aj vo vzťahu k nadobudnutiu tohto (nešpecifikovaného) práva pritom žalobca poukázal iba všeobecne na jeho nadobudnutie vydržaním len s poukazom na to, že prístup k svojmu domu cez označené parcely mal už od roku 1992 do roku 2011 s tým, že to bol dlhodobý faktický a užívaný stav. V tejto súvislosti však súd poznamenáva, že predpokladom nadobudnutia práva zodpovedajúce vecnému bremenu výkonom práva (vydržaním) v zmysle ust. § 151o v spojení s ust. § 134 a § 130 OZ je, že toto právo jeho držiteľ vykonával po stanovenú dobu, a zároveň bol dobromyseľný v tom, že mu toto právo patrí. Žalobca však okrem toho, že nielen že netvrdil a ani nepreukázal neobmedzený výkon práva na prechod peši a motorovým vozidlom cez označené parcely, ktorého sa domáha v návrhu (ale len prechod na požiadanie a pre potreby zásobovania), netvrdil a nepreukázal ani, že bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu toto právo (ako vlastníkovi vládnucej nehnuteľnosti) vo vzťahu k označeným parcelám (ako slúžiacim nehnuteľnostiam) patrí (vecné bremeno má totiž vecnoprávnu povahu a viaže sa vždy na vlastníctvo konkrétnych nehnuteľností). Ani prípadný samotný dlhodobý faktický stav a užívanie cudzej nehnuteľnosti, bez toho, aby sa žalobca dobromyseľne, na základe konkrétnych skutočností domnieval, že mu konkrétne vecné právo prechodu cez cudzie nehnuteľnosti, a tomu zodpovedajúca povinnosť ich vlastníka neobmedzovať ho patrí, totiž nie je dôvodom vzniku takéhoto práva. K tomuto záveru, vo vzťahu k predpokladom pre nadobudnutie práva vydržaním, súd poukazuje podporne aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.marca 2011, sp. zn. 3 Cdo 12/2010, podľa ktorého „Dlhodobá držba nehnuteľnosti právny predchodcami žalobcov bez toho, že by bola preukázaná skutočnosť, ktorá mohla v nich vyvolať presvedčenie, že sa stali vlastníkmi nehnuteľnosti nepostačuje pre ustálenie splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním.“ Žalobca pritom uviedol, že v minulosti tieto pozemky využívali aj iní, a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, prečo by vecné bremeno malo patriť jemu. „O nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výkonom práva (vydržaním) nejde vtedy, keď ten, kto právo vykonáva, sa domnieva, že pozemok, ku ktorému právo vykonáva, a ktorý je vlastníctvom fyzickej osoby, patrí obci, a keď tento pozemok slúži na chôdzu a jazdu aj iným fyzickým osobám.“ (porovnaj R 37/1992). Právo žalobcu zodpovedajúce vecnému bremenu, a ani s tým súvisiace, v návrhu požadované, splnenie povinnosti žalovaného (umožniť prechod a nebrániť mu) teda zo skutočností uvedených žalobcom nevyplýva. Vzhľadom na uvedené preto považoval súd ďalšie dokazovanie týchto skutočností (z ktorých právo nevyplýva) za nadbytočné.

Z uvedených dôvodov, keďže žalobca vo vzťahu k uplatnenému nároku neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by ho odôvodňovali, a z ktorých by súd zistil právny dôvod, podľa ktorého by bol žalovaný povinný splniť požadovanú povinnosť (§ 80 písm. b) O.s.p.), súd ho, podľa toho, ako bol predmet konania vymedzený v návrhu, považoval za nedôvodný, a takto skutkovo vymedzený nárok v tejto časti zamietol.“

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že rozsudok vykazuje viaceré procesné nedostatky, v písomnom vyhotovení je uvedený nesprávny dátum jeho vydania, chýba výrok o trovách konania. Súd na pojednávaní dňa 13.02.2015 nevyzval strany v zmysle § 118 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku na záverečný prednes, čím porušil ust. § 221 ods. písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Ak súd nepovažoval vykonanie ďalších návrhov na dokazovanie za potrebné, mal o tom rozhodnúť uznesením. Súd konštatuje, že žalobca nepreukázal skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho žalobný nárok, ale pritom nevykonal navrhovaný dôkaz, ktorým žalobca chcel svoj nárok preukázať. Už v návrhu bolo uvádzané, že právni predchodcovia žalobcu pri nadobúdaní vlastníckeho práva kúpou

mali odovzdávanú odkupovanú nehnuteľnosť predávajúcimi priamo v prírode, s vyznačením prístupu k nehnuteľnosti, ktorý prístup bol realizovaný ešte pred kúpou. Rovnako bol navrhnutý dôkaz znaleckým posudkom, ktorý bol vyhotovený v roku 1992 pri kúpe nehnuteľnosti právnickými predchodcami žalobcu. Súd v rozsudku nezdôvodnil, prečo tieto dôkazy nevykonal. Žaloba nesmeruje na určenie vecného bremena, ide o žalobu negatívnu, preto nie je potrebné vymedziť konkrétnu trasu prechodu. Na rozsah užívania bol navrhovaný ďalší dôkaz - ohliadka na mieste samom, ktorú súd odmietol vykonať bez bližšieho odôvodnenia. Žalovaný právo prechodu rešpektoval a problémy vznikli až v roku 2011 po tom, čo právni predchodcovia žalobcu mali výhrady voči stavebným aktivitám žalovaného na stavbách, ktoré susedia so žalobcovými parcelami. Z výsluchu žalobcu a Q. T. vyplýva, že okolnosti situovania stavieb a prevzatie vecí po predchádzajúcom vlastníkovi nasvedčujú tomu, že výkon práva prechodu bol dobromyseľný od počiatku a nebol dôvod na pochybnosti, keďže žalovaný po tom, čo nadobudol svoju nehnuteľnosť, toto rešpektoval. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je predčasné. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Opravným uznesením č.k. 13C/10/2014-146 zo dňa 19.06.2015 súd prvej inštancie opravil v zmysle § 164 O.s.p. chyby v písaní v napadnutom rozsudku.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

6. Je potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že strany sporu sa v závere pojednávania pred vyhlásením rozsudku dňa 13.02.2015 nevyjadrovali k právnej stránke veci (čo vyplýva zo zápisnice z pojednávania) v zmysle § 118 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, čím im zo strany súdu prvej inštancie bola odňatá možnosť konať pred súdom.

7. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že vo vzťahu k návrhu žalobca netvrdil a ani nepreukázal žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by jeho nárok a tomu zodpovedajúcu povinnosť žalovaného odôvodňovali, v ďalšom však konštatoval, že žalobca svoj návrh odôvodnil vecným bremenom. Takéto zdôvodnenie je rozporuplné a zmätočné. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že žalobca rozsah a obsah vecného bremena náležite nevymedzil. K tomuto odvolací súd uvádza, že nejde o taký nedostatok žaloby, na ktorého odstránenie by súd žalobcu nemohol vyzvať ak mal za to, že je to potrebné.

8. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca už v žalobe odvodzoval svoj nárok z vecného bremena - práva prechodu cez pozemky žalovaného, poukazujúc na skutočnosť, že už jeho právni predchodcovia prechádzali cez pozemky žalovaného. V tejto súvislosti je možné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.06.2010 sp. zn. 3Cdo/29/2009. Žalobca na pojednávaní dňa 26.01.2015 uviedol, že vecné bremeno vzniklo vydržaním, označil aj právny titul vstupu do držby, uviedol časové obdobie, po ktoré malo byť právo z vecného bremena vykonávané a na podporu svojich tvrdení navrhol vykonať dôkazy - výsluch svedkov (Q. T., zástupcovia mesta), ohliadku na mieste samom. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie, že právo žalobcu zodpovedajúce vecnému bremenu a s tým súvisiace požadované splnenie povinnosti žalovaného zo skutočností uvedených žalobcom nevyplýva, je predčasné. Súd napriek tvrdeným skutočnostiam, z ktorých žalobca vyvodzuje svoj nárok uplatnený žalobou považoval vykonanie žalobcom navrhnutých dôkazov za nadbytočné a návrh za nedôvodný. S ohľadom na vyššie uvedené však zdôvodnenie nevykonania ďalších navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie a v konečnom dôsledku zdôvodnenie rozhodnutia ako takého nemožno považovať za zodpovedajúce požiadavkám stanoveným pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 CSP (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

9. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a je jedným zo základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 45 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

10. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle § 389 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní dôsledne vyhodnotiť otázku vzniku a existencie vecného bremena už aj s ohľadom na skutočnosti tvrdené v odvolaní a za týmto účelom zvážiť, ktoré z ďalších dôkazov navrhnutých stranami sporu vykoná. V prípade, že niektoré navrhnuté dôkazy nevykoná, tento svoj postup v písomnom vyhotovení rozsudku náležite zdôvodní. Je tiež nutné, aby sa zaoberal aj trovami konania a dôsledne postupoval tak, aby stranám sporu umožnil realizovať všetky im prináležiace procesné práva a povinnosti.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).